

1.

"Fjordnær"-historie.

I 1820 6 år efter, at Danmark ved freden i Kiel afstod Norge til Sverrig, blev den ejendom rejst, som vi 1963 købte og døbte med navnet "Fjordnær". Husmandstedet er bygget uden syld og med guldbredderne lagt direkte på sand uden bjælke imellem. "Fjordnær" var oprindeligt en vinkelbygning, hvoraf den ene vinkel, stuehuset, stadigvæk står med ydremuren uberørt fra 1820. Det vil sige, at stuehuset er 193 år gammelt (i 2013). Husmandstedet har ligget i et åbent landskab uden træer, bortset fra lidt buskvækst, på en hede med lyng, som vi stadigvæk ser landskabet omgivet af. Nu er der stråtækt tag på "Fjordnær", men oprindeligt har der ikke været råd til et så dyrt tag. Taget har oprindeligt været tækket med ryghalm. Ryg har jo altid været dyrket på de sandede jorde. Hvad har de mennesker dog levet af? Vel af fiskeri og skovarbejde på Lønborggaard og lidt husdyrsbrug.

Oprindeligt har altså hele området været uden træer, men som før nævnt omgivet af hede og lidt buskvækst, men med Enrico Dalgas og hedeselskabets oprettelse i 1866 begyndte der at ske noget rundt om i det danske landskab med skovbeplantning, indvinding af mosedede områder o.s.v., men først i 30'erne kommer læbeplantningen med "det flyvende korps", som vi alle kan se det omkring sommerhusgrundene i den ældste læbeplantning, som det netop så ud, da vi købte området i efteråret 1963. Ud over læbeplantningen var det et åbent og et meget forblæst landskab. I 1965-66 plantede vi skov ned mod Ringkøbing-fjord og oppe omkring selv "Fjordnær". Men før dette skete, lod vi hele området dybdepløje én meter ned for at bryde al'en. Mon ikke alle kan være enige i, at i Vestjylland kan alt gro i læ af skov. Læ i det blæsende "Vestjylland" er alfa og omega og med til at give området her ved Ringkøbing Fjord god atmosfære.

Personligt synes jeg, at området her i et vestjysk landskabeligt dejligt kuperet terræn ned til fjorden med skov i baggrunden er det mest storslåede sommerhusområde ved Ringkøbing Fjord. Ja, måske en lidt pralende bemærkning, men jeg tror, at mange i området deler denne naturfølelse med mig.

Første gang min mor besøgte os i "Fjordnær", da vi endnu dyrkede jorden, sagde hun: A tøvs, det æ en møy ø`le stej.

Ja, vi kunne kun komme hertil over Vostrup ind over heden eller over Hemmet ad Bandsbølvej. Den asfalterede vej hertil blev først anlagt efter, at arkitekt Buch fra Vejen havde købt jord på begge side af "Fjordnær"-området af henholdsvis Bertil Padgaard, hvor nu

2.

"Que Vadis" ligger og af Lauridsen lidt henne af vejen. Nu sidst i 60'erne blev Skuldbølvej anlagt.

A propo navnet Skulbøl så ved I nok alle, at den fisk, vi fanger i fjorden, hedder **flynder** i Stauning, men her i Skuldbøl hedder den **skulder**. Derfor området navnet **Skuldbøl**. Alle A-husene på begge sider af os er bygget af arkitekt Buch, der vel lå i strid med næsten alle herude.

Sommerhusbyggeriet, som Buch satte i gang, resulterede i, at området overgik skattemæssigt fra landområde til byområde, og det tvang os til at gå med til en udstykning

af

"Fjordnær"-området på grund af ret store grundskatter. Det var ikke vores tanke at udstykke, men vi havde ikke råd til disse høje skatter.

Da vi købte stedet i 1963 fik vi tilsendt en ejendomsskatteskema fra Hemmet sogneråd, og på dette skema skrev jeg tværs ned over siden: **husk Ole fra Heden med al for nedem.**

Nogle dage efter fik jeg svar fra sognerådsformanden Kristian Klausen i Hemmet i en skrivelse med vendingen: **er forstået, Kr. Klausen.** Jo, humoren sad i det folkelige.

Jeg har nævnt: Danmarks afståelse af Norge i 1814, og vi husker nok alle Dalgas's ord i 1866 efter, at vi i 1864 havde tabt Sønderjylland til Tyskland: **Hvad udad tabes skal indad vindes.**

Historien havde vi mistet meget: Halland, Skåne og Bleking til Sverrig og Slesvig og Holsten til Tyskland. Kristian den 4. har sat sit mærke mange steder i landet. Under ham mistede vi meget.

Når det gælder om at finde ud af, hvem der har ejet ejendommen "Fjordnær", kan jeg endnu ikke gå længere tilbage end til 1912. Da købte Andreas og Julie Mikkelsen ejendommen med sine 17 tdl. Hun stammede fra Lolland. Hendes far og mor kom her til egnen og blev mejeribestyrerpar på Lønborggaard. Andreas Mikkelsen var fisker og skovarbejder på Lønborggaard, og hans ældste søn Laurids, der bor i Lønborg, og som jeg har besøgt, sagde: Vi havde et får og et par geder samt nogle høns. Jorden var for dårligt til at dyrke, bortset fra jorden øst for ejendommen.

Andreas og Julie fik sammen 9 børn. Hvad har de dog levet af? I stuehuset var der køkken og én stue plus et værelse. I sandhed trang plads. Den spanske syge gik over landet, og i 1920 med fem dags mellemrum dør Andreas og Julie Mikkelsen fra 9 børn. Laurids fortalte mig: Da de lagde et tørklæde over min mors ansigt, vidste vi, hvad der var sket. Jeg græd trøstesløst. Jeg syntes, jeg havde mistet alt her i livet. Hvordan kunne Gud dog hente mor og lagde os alene tilbage!?

Børnene kom i pleje, og det er gået dem alle godt. De fleste af disse børn har vi kendt og kender. Tre af dem lever endnu. En i Tarm, en i Lønborg og en i Hvide Sande. Alle disse fik mellemnavnet Juul efter deres mor Julie.

3.

1956 blev stalden bygget til "Fjordnær", som nu ligger i en U-form, og kort efter byggeriet blev ejendommen købt af Nicolai Madsen, som vi købte den af i efteråret 1963. Vi havde på det tidspunkt lejet en grund omme i Nr. Bork og havde fået et forslag til rejsning af et sommerhus med stråtag. Det ville koste 25,000,00 kr. Nogle dage efter blev vi gjort opmærksomt på ejendommen af vores svoger Peder Frandsen. Ejeren Nicolai Madsen var syg efter at sælge os stedet for 26,000,00 kr.. Hvis vi kunne få landbrugsforpligtelsen af ejendommen, skulle vi give 28,000,00 kr. Det var jo en radikal mærkesag at bevare de små ejendomme, men nedlæggelsen af dem var jo i fuld gang overalt i landet på dette tidspunkt. Vi fik tilladelsen fra landbrugsministeriet, og Nicolai Madsen fik sine 28,000,00 kr..

De første år dyrkede vi korn derude, og landmændene i mit sogn på Nordmors, Sejerslev, sagde: Nå, Brogaard, nu kan du da se, hvad landmændene tjener! De får af den fattige jord det tilbage, som de lægger i jorden. Det rummede en sandhed.

Ja, vores mor ramte noget rigtigt, da hun sagde: **A tøvs, det æ en møy ø`le stej,** men det ændrede sig med mange sommerhusejere.

I 1971-72 måtte vi på grund af de høje jordskatter i gang med udstykningen, ellers måtte vi sælge. Landmåler og sagfører blev kontaktet, el- og vandledninger og veje blev anlagt, og

navnene på vejene fik de første 4 bogstaver i den græske alfabet: Alfa, Beta, Gamma og Delta. Jeg skulle nødtigt have studeret Græsk i 9 år forgæves.

Ringkøbing amt standsede vore planer i første omgang. Vore tanker var at udstykke ret store grunde til hver, men pludseligt fik amtet den tanke, som de ikke veg fra: Nemlig, at der skulle være et brandbælte, altså et brandfrit område mellem Truelsens skov og sommerhusene på "Fjordnær"-området.. Vi havde ellers tænkt os at lægge sommerhusene rundt omkring en cirkel-legeplads og med egen privat grund. Det blev forkastet. Så fik vi tanken om de forholdsvis små sommerhusgrunde med ejendomsret til fællesarealet nord for sommerhusområdet. Det godkendte amtet, og vi kunne begynde.

Som sagfører valgte vi Hans Abildgaard i Skjern, og det var også ham, der lavede fundasen og paragrafferne til grundejerforeningen. Det første konstituerende generalforsamling havde vi i vort eget sommerhus "Fedtmule" ved fjorden den 27. marts 1973, og det er

4.

det; vi fejrer i aften:

Jeg tror, vi, der var med de første år, husker lærer Graverholt, Delta 9, fra Bramming, som en særdeles ihærdig formand: Desværre blev han syg. Hans kone var det i forvejen. Vi beundrede den måde, han plejede sin kone på, og så blev han selv ramt. Jeg mener, hans børn stadigvæk ejer Delta 9.

Der er jo flere af jer, der var med fra starten. De fleste af jer husker vi. Vore børn elsker "Fjordnær" og området her, og det fornemmer jeg, at mange af jer gør. Her ser I et billede af vore børnebørn, der hænger frit i luften, og netop dette billede viser med al tydelighed det storslåede udsigt over Ringkøbing Fjord, set fra "Fjordnær"s område. Tak til bestyrelsen for et fint udført arbejde.

Med hilsen til alle beboerne

Peder Brogaard-Andersen

De svævende børn:

Jon Marius: Stakkels unge mand. Han tror, han kan gå på vand.

Laurids:

Kirstin: hun tror, hun kan svæve i en lyseblå sky.

Jakob: an tror, han kan svæve frit i luften, bare han får en hjælm på.

Hunden: Jeg kan gå på vand.